

5 forslag til en bedre fleksjobs og

førtidspensions-reform

Fra Landsforeningen Autisme

Kun én ud af ti med autisme er i ordinær beskæftigelse, mens blot 9 procent er i fleksjob. Autister står i stor grad uden for arbejdsmarkedet. Det er konklusionen, i den Landsforeningen Autismes Levevilkårsundersøgelse 2019. Undersøgelsen viste, at kun hver tiende er i ordinær beskæftigelse på fuldtid, mens hele 38 procent lever af kontanthjælpslignende ydelser. Blandt unge under 24 år er det hele 46 procent, der lever af kontanthjælpslignende ydelser.

Det er mennesker, der fastholdes på midlertidige ydelser og i ressourceforløb, som har brug for anerkendelse og værdighed. Det er mennesker, der for nogens vedkommende kunne arbejde ordinært eller i fleksjob, hvis de fik muligheden, og det er mennesker, der trækkes uværdigt gennem beskæftigelsessystemets mølle, mens de venter på at fylde 40 år, så de kan søge førtidspension.

Vores vision

Arbejdsidentitet og mulighed for at kunne forsørge sig selv er vigtige beskyttende faktorer i et voksenliv, og derfor skal ingen sorteres ud af arbejdsfællesskabet, hvis de kan arbejde. Derfor mener vi, at der er brug for en målrettet beskæftigelsesindsats, som ikke taber autistiske mennesker på gulvet. Der er brug for specialiseret viden om autisme, og der er brug for anerkendelse af autistiske mennesker som ressource i de danske virksomheder.

Vi vil vende udviklingen, så flere autistiske mennesker kan komme i fleksjob, og vi vil sikre værdige og meningsfulde forløb frem til en afklaring om fleksjob eller førtidspension. I dag er mødet med jobcentret en ubehagelig oplevelse for mange med autisme. Personer med autisme, der ikke kan arbejde, skal have ret til førtidspension uanset deres alder. Mens de, der kan arbejde, skal have målrettet rådgivning og støtte til at få foden indenfor på arbejdsmarkedet.

Landsforeningen Autisme har udarbejdet et idekatalog med fem konkrete forslag, som skal understøtte denne vision. Disse forslag bør indgå i regeringens og forligspartiernes kommende drøftelser af revidering af førtidspensions og fleksjobsreformen.

Landsforeningen Autisme foreslår:

Flere unge med autisme skal i ressourceforløb

Mange mennesker med autisme kan ikke arbejde fuld tid. Men alligevel hænger mange uge med autisme fast i uddannelseshjælp, selvom de slet ikke er klar til et uddannelsesforløb. De flyttes først til ressourceforløb mange år efter at de kommer i berøring med jobcenteret første gang. Unge med autisme mister deres ungdom på uddannelseshjælp. De sidder med følelsen af at sidde fast i systemet - at være parkeret. I ressourceforløbene er der ressourcer til at hjælpe de unge videre mod fleksjob og et voksenliv med beskæftigelse.

Beskæftigelsesenhed under VISO

Kommunerne i Danmark og særdeleshed de danske jobcentre mangler viden om autisme. Det betyder at det alt for ofte er helt meningsløse eller ligefrem skadelige afklarings- og ressourceforløb, der igangsættes for autistiske mennesker. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) leverer i dag gratis rådgivning på det sociale område, men må ikke beskæftige sig med beskæftigelsesområdet, selvom de to områder ofte er tæt forbundet. Det betyder at en sagsbehandler på et jobcenter slet ikke har mulighed for at rette henvendelse til VISO og få rådgivning til, hvordan en borger får det bedste forløb frem mod beskæftigelse. Landsforeningen Autisme mener, at der skal oprettes en specialiseret beskæftigelsesenhed under VISO, som kommuner og jobcentre kan rådgivende støtte hos. Det vil give autistiske borgere, der har brug for en beskæftigelsesindsats mulighed for at få specialiseret og helhedsorienteret indsats.

Sociale klausuler på ansættelse af personer med autisme

Alle virksomheder, der udfører arbejde eller projekter for kommuner, regioner eller staten, skal være omfattet af en social klausul, der forpligter dem til at oprette fleksjob og ansætte personer med autisme. Efter samme model, som der i dag findes sociale klausuler på praktikpladser. Det vil skabe incitament for flere fleksjob til autistiske mennesker. Selvom ledigheden blandt fleksjobbere er faldet, er der forsat mange, der sidder fast. Mange autister, der er tilkendt fleksjob, er arbejdsløse, fordi der ikke er fleksjob nok, og fordi virksomhederne endnu ikke har opdaget værdien af medarbejdere med autisme.

Isbryderordning for alle fleksjobbere

I dag findes der en isbryderordning, der sikrer løntilskud til nyuddannede personer med handicap. Isbryderordningen kan kombineres med støtte til hjælpemidler, mentor m.m. Ordningen fungerer godt og bør udvides til alle personer, der bliver tilkendt fleksjob. Selvom man ikke er nyuddannet, kan man som ny fleksjobber have brug for hjælp til at få en fod indenfor på arbejdsmarkedet. Som ny fleksjobber står man nemlig i en ny situation i sit arbejdsliv. Ligeledes kan virksomheder,

der ikke er vant til at ansætte fleksjobbere have brug for at få isen brudt, så de ser de positive effekter af at have en person med autisme i fleksjob ansat.

Afskaf aldersdiskriminationen i førtidspension og fleksjob

Autistiske mennesker er født autistiske. Det er et livslangt kognitivt handicap – det kan ikke kureres og forsvinder ikke, eller bliver værre, når man bliver 40 år. Personer under 40 år kan i dag højst få tildelt fleksjob fem år ad gangen. Det betyder at unge og voksne med autisme under 40 år, der tilkendes fleksjob lever i konstant uvidenhed og usikkerhed. De vil være fast tilknyttet kommunen i mange år, fordi de gang på gang skal have genvurderes deres arbejdsevne. Ligeledes er det svært for personer under 40 år, at få førtidspension. I dag kræver det som regel arbejdsprøvning, at få førtidspension, hvis man er under 40 år, også selvom det er helt åbenbart at arbejdsevnen ikke kan forbedres. Hvis det er helt åbenbart at arbejdsevnen ikke kan forbedres, bør reglerne være de samme for folk uanset alder.